

УДК 378.015.31:159.954].091.33-027.2:[785+784.9]
DOI 10.31654/2663-4902-2025-PP-3-155-161

Павленко О. М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри інструментально-виконавської підготовки
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
pavlenko.om@ndu.edu.ua
orcid.org/0000-0001-5164-6504

**ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОГО ТА ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ**

У статті розкрито теоретичні засади формування музичного та емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти у процесі інструментально-виконавської підготовки. Висвітлено сутність таких наукових дефініцій як «інтелект», «музичний інтелект», «емоційний інтелект». Зроблено аналіз останніх публікацій з даної проблематики, з'ясовано недостатню обґрунтованість теоретичних засад формування означеного феномену та доцільність їх висвітлення.

Досліджуючи специфіку фахової підготовки майбутніх артистів-музикантів автор конкретизує сутність та змістове наповнення таких наукових дефініцій як «фах» та «професія». У статті автор висвітлює структуру музичного інтелекту. Дослідник вважає, що музичний інтелект проявляється у музиканта через здатність уявляти музичні асоціації під час виконання музичного твору. Він розкриває ряд питань, які стосуються виникнення та поетапного формування музичного інтелекту у студентів мистецьких спеціальностей у закладах вищої освіти.

Автор висвітлює у матеріалах думку, що найкращим шляхом формування музичного інтелекту у здобувача є тісний взаємозв'язок між вивченням основного фахового предмету з іншими гуманітарними та творчо-виконавськими дисциплінами і розвитком мистецької культури в цілому. Підкреслено, що емоційний інтелект є важливою складовою музичного інтелекту у музикантів. У матеріалах статті зазначається, що емоційний інтелект проявляється у музикантів через розуміння емоцій в музиці, через вираження емоцій в інструментальній грі, через управління емоціями під час виступу, через спілкування з аудиторією та через співпрацю з іншими музикантами.

Наприкінці статті автор дійшов думки, що музичний та емоційний інтелект є складником виконавської майстерності у здобувачів у процесі гри на інструменті, яка демонструється через музичну діяльність, виконавську інтерпретацію творів, виступи перед публікою.

Перспектики подальших розвідок у цьому напрямі автор вбачає у розробці методики формування музичного та емоційного інтелекту студентів вищої освіти у процесі інструментально-виконавської підготовки.

Ключові слова: музичний інтелект; емоційний інтелект; здобувачі вищої освіти; мистецькі спеціальності; інструментально-виконавська підготовка.

Постановка проблеми. Сучасні реалії розвитку суспільства, орієнтація його на демократизацію та гуманізацію, відродження національної культури, спрямованість на збагачення національної культурної спадщини висувають нові вимоги до вищої освіти мистецького спрямування. Саме тому на сучасному етапі розвитку вищої мистецької освіти, згідно стратегічних завдань, означених у Законі України «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України, важливого значення набуває

підвищення рівня професійної підготовки здобувачів інструментально-виконавських спеціальностей.

Національна вища школа має вагомі здобутки в галузі інструментально-виконавської підготовки майбутніх артистів-музикантів. Важливою складовою у фаховій підготовці майбутнього артиста-музиканта є інструментально-виконавська та інструментально-методична підготовка, оволодіння якими формує у майбутніх фахівців як музикальний, так і емоційний інтелект.

Формування емоційного інтелекту майбутніх артистів-музикантів починається ще на етапі базового здобуття музичної освіти у початкових мистецьких навчальних закладах: музичних школах, школах мистецтв, спеціалізованих школах мистецтв.

Музична освіта у закладах початкової мистецької освіти, згідно з Законом України «Про освіту» (2020), може здобуватися в межах не тільки формальної, а й неформальної освіти, що передбачає здобуття естетичного досвіду, ціннісних орієнтацій, спеціальних здібностей у процесі активної мистецько-виконавської діяльності, набуття комплексу фахових, виконавських компетентностей, і покликана сприяти художньо-творчій самореалізації особистості майбутнього музиканта.

Сучасний майбутній фахівець має творчо та самостійно вирішувати професійні питання, які перед ним постають у процесі отримання професії, вміти мислити як справжній музикант, бути всебічно розвиненим не тільки в галузі свого інструментального фаху, а й мати певну обізнаність у кожному існуючому виді мистецтва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Приступаючи до аналізу наукових досліджень з проблеми як професійної, так і фахової підготовки майбутніх артистів-музикантів, ми дійшли висновку, що таких робіт недостатньо у науковому обігу, у зв'язку з тим, що в полі зору науковців завжди стояла проблема підготовки вчителя музичного мистецтва, і тільки сучасні дослідники починають розкривати проблеми підготовки музикантів-інструменталістів, викладачів з інструментального фаху, занурюватися у питання формування як музичного, ак і зокрема емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти.

Тому, ми пропонуємо напочатку розглянути дослідження відомих науковців з позиції професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, саме з таких аспектів:

- історії розвитку музично-педагогічної освіти (Г. Ніколаї, В. Черкасов, Т. Танько та інші);
- теорії професійної підготовки вчителя музичного мистецтва (О. Олексюк, Н. Овчаренко, А. Козир, Р. Савченко, О. Ростовський, Г. Падалка, О. Щолокова, О. Рудницька та інші);
- з позиції професійної підготовки майбутніх учителів до музично-педагогічної діяльності та викладачів мистецьких шкіл (Т. Жигінас, А. Болгарський, Т. Рейзенкінд, Ж. Карташова, Н. Мозгальова, О. Плохотнюк та інші).

Аналіз останніх наукових праць засвідчує зростання інтересу до проблеми інструментально-виконавської підготовки здобувачів вищої школи, і зокрема до розгляду питання формування у них в процесі освітньої діяльності як музичного, так і емоційного інтелекту.

У своїх наукових роботах сучасні науковці звертаються до розгляду таких проблематик як: виховання естетичного смаку у майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях інструментально-виконавської майстерності (В. Б. Тищик, О. О. Цуранова, М. В. Мельниченко), розгляду питання емоційного аспекту інструментально-виконавської співтворчості (М. О. Малахова); визначення сутності та структури музичного інтелекту в контексті підготовки здобувачів вищої освіти (Л. Яньмей); формування емоційного інтелекту майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі фахової підготовки (Л. М. Ракітянська, В. О. Водяна, С. М. Мало-вічко, Л. Б. Щур); висвітлення емоційного інтелекту і невербальної комунікації в підготовці диригента-хормейстера (Т. В. Раструба) [5].

Однак, питання формування емоційного інтелекту здобувачів освіти у процесі інструментально-виконавської підготовки є мало дослідженим в науковій літературі і вимагає висвітлення.

Мета статті – висвітлити теоретичні засади формування музичного та емоційного інтелекту здобувачів освіти у процесі інструментально-виконавської підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Українська система як вищої, так і початкової, середньої освіти перебувають на сьогоднішній день у стані змін. Через скорочення як у вищих закладах освіти, так і в школах мистецтв навчальних годин відбувається зменшення об'єму потрібної для учнів, студентів інформації, що тягне за собою падіння якості навчання.

Тому перед сучасною музичною педагогікою постає серйозна проблема, яка стосується виконавської підготовки майбутнього артиста-музиканта або викладача з інструментальних дисциплін, що потребує висвітлення у сучасній вітчизняній методичній літературі. Посилена інструментально-виконавська підготовка дозволить здобувачу на практиці набути вмінь активної творчої співпраці з дітьми, накопичити професійний досвід, розвинути навички, якими має володіти як майбутній артист-музикант, так і майбутній викладач з фаху.

Досліджуючи специфіку фахової підготовки, слід зазначити, що внаслідок внутрішнього розділення праці в рамках професії виникло поняття «фах», яке тлумачиться як «вид заняття, трудової діяльності, що вимагає певної підготовки і є основним засобом до існування» [1].

В Енциклопедії професійної освіти під фахом (спеціальністю) розуміється «сукупність знань, навичок та умінь, набутих у результаті освіти, що забезпечують постановку та рішення певного роду професійних завдань», а також є «основним елементом структури змісту професійного навчання» [7].

Треба підкреслити, що в системі вищої освіти спеціальністю прийнято називати організаційні форми та напрямки підготовки фахівців. «Відтак, якщо поняття «професія» тлумачиться як вид трудової діяльності, що потребує набуття відповідних знань та практичних навичок, то терміном «фах» можна визначати необхідну для суспільства обмежену галузь докладання фізичних та духовних сил людини. Якщо професійна підготовка включає те загальне, що характерно для діяльності всіх учителів, то фахова відображує особливості профілю, предмету» [6, с. 213].

У процесі як професійної, так і фахової підготовки у майбутніх музикантів формується музичний інтелект, адже в процесі творчості формуються найзагальніші розумові здібності, які забезпечують людині успішне вирішення різноманітних завдань.

Американський психолог Дж. Гілфорд розробив концепцію, згідно з якою «інтелект є миттєвим явищем, властивості якого оцінюються за трьома вимірами: характером, продуктом і змістом» [2, с. 32].

Розумова операція, що є продуктом інтелектуальної дії, може бути:

- за характером – аналізом, синтезом, пізнанням, запам'ятовуванням, оцінюванням;
- за продуктом – класом, одиницею, системою, відношенням, трансформацією і міркуванням;
- за змістом може представляти дію з символами, об'єктами, а також у вигляді семантичних операцій, поведінки [2].

Музика та інтелект – дуже незвичайне співвідношення. Часто люди відносять музичні здібності до області емоцій та відчуттів, вважаючи, що інтелект не грає особливої ролі у їх прояві. Важливо розуміти, що інтелект не обмежується «сухими» розумовими здібностями і у його прояві визначну роль відіграють переживання.

На думку сучасної дослідниці Петрикової О. П., музичний інтелект – один з компонентів музичних здібностей, поряд з музичним слухом та мисленням, навичками виконання, почуттям ритму, емоційно. чутливістю до музики. Багато науковців віддають музичному інтелекту керівну роль у музичній обдарованості особистості

людини, і саме «інтелект відповідає за включення у перелік музичних здібностей креативності – здатності вигадувати щось нове, знаходити неординарні рішення для того чи іншого музичного завдання» [4].

Музичний інтелект проявляється у музиканта через здатність уявляти музичні асоціації під час виконання музичного твору. Різні цінності, емоції та педживання, ситуації та явища, які відбуваються у повсякденному житті – усе це асоціюється у власника музичного інтелекту з виконуваними музичними творами. Музика стає одним з основних каналів розуміння навколишньої дійсності та власної особистості. Музичний інтелект сприяє формуванню такої здатності як синестезія сприйняття, коли форма, колір, тактильні і смакові відчуття, і сама музика зливаються у єдиний образ.

Музичний інтелект – це багатогранне та широке поняття, що не обмежується тільки володінням інструментом або голосом, будь-яке звуковидобування має бути усвідомленим, і це вимагає від майбутнього музиканта і обізнаності з нотної грамоти, музичної форми, гармонії тощо. Усвідомлювати здобувачу вищої освіти у процесі інструментально-виконавської підготовки доводиться багато та не тільки усвідомлювати, але і відчувати включаючи інтуїцію. Ці вміння, навички не з'являються на порожньому місці, а виникають поступово розвиваючись та удосконалюючись упродовж професійного життя музиканта.

Музичний інтелект починає проявлятися у майбутніх музикантів з умінь чути тембри, звукові «барви», характер та настрій виконуваних музичних творів. Далі йде робота над постановкою виконавського апарату, яка є запорукою формування правильного звуковидобування, а також правильних виконавських відчуттів. Крім цього просто необхідно постійно слухати музику, найрізноманітнішу і різнохарактерну. Для формування образного мислення студентів потрібно слухати музику, проводити бесіду про почуте, звертати увагу на засоби передачі художнього образу, а також давати можливість розповісти, як він представляє даний образ.

На наступному етапі в структуру музичного інтелекту потрібно включати знання про музичні стилі і жанри та їх особливості.

Наступний елемент структури музичного інтелекту – знання особливостей інструментальної музики і основних жанрів, що не обходяться без симфонічного оркестру та оркестру народних інструментів. Для вдосконалення цих знань дуже корисно відвідування концертів і слухання «живого» виконання, що є дуже цінним для формування музичного мислення здобувачів.

Ну і, звичайно ж, вірним помічником у вдосконаленні музичного інтелекту є література. Бажано мати достатні знання про розвиток музичної культури різних часів і країн, про інструментальні школи та виконавські стилі, що були поширені в різні епохи.

Таким чином, ми бачимо, що музичний інтелект така сфера, яку потрібно вдосконалювати безперервно і способи для цього найрізноманітніші. Від постановки виконавського апарату музиканта і слухання музики до читання книг з музичної літератури, знайомства з іншими видами мистецтва, які з музикою тісно пов'язані, такі як література, живопис і поезія.

У процесі інструментально-виконавської підготовки бажано час від часу перевіряти у здобувачів наявність музичного інтелекту. У процесі занять з фаху (з будь-якого інструменту) надійним та перевіреним тестом на вияв музичного інтелекту стає інтерпретація виконавцем музичного твору.

Чи знаходить студент під час його розуміння баланс між оцінюванням технічної сторони та розумінням змісту твору? Які засоби та метафори студент використовує, щоб передати своє враження? Чи вбудовується розуміння музичного твору у історичний, жанровий, загальнокультурний контексти?

Відповіді на ці запитання криються у наступному. Володарі музичного інтелекту, «навіть під час аналізу та оцінювання музики починають творити – знаходити нові сенси для розуміння музики. Здатність до імпровізації, органічного поєднання раніше

не поєднаних музичних жанрів та засобів передачі задуму – також свідчення високого рівня розвитку музичного інтелекту» в особистості музиканта [4].

Логічним є виникнення наступного запитання: «Від чого залежить музичний інтелект?». Якщо такі здібності, як музично-ритмічне відчуття, слухові здібності, навички виконання голосом або гри на інструменті багато в чому визначаються природними завдатками та проявляються за сприятливих обставин під час музичної діяльності, то музичний інтелект залежить у рівній мірі і від генетики і від оточуючого середовища, яке безпосередньо впливає на особистісний розвиток майбутнього музиканта.

На думку сучасної дослідниці Мережка Ю. В., «є засоби музичної виразності, проміжні між специфічномузичними та неспецифічно-музичними. До них відносяться штрихи і фактура. Звідси логічно простежується шлях до засвоєння школярами музичної мови: від неспецифічно-музичних до специфічно-музичних елементів. Розвиток аналізу елементів музичної мови як неспецифічно-музичних, специфічно-музичних, так і проміжних, відіграє першочергову роль в осягненні музичного образу твору, точній інтерпретації художнього задуму твору» [3]. Дослідження показують, що можна стати музикантом, володіючи тільки музичним інтелектом, але не можна ним стати, не розвиваючи свій музичний інтелект.

Під час розвитку музичного інтелекту студента багато залежить від музичного «оточення» – того, яку музику він виконує і слухає, з ким обговорює почуте, кому може представити результати своєї музичної творчості та від кого може отримати зворотній зв'язок.

Саме на заняттях з фаху (гри на інструменті) важливо формувати художній смак і винаходити способи розуміння музичного матеріалу творів. Найліпшим шляхом формування музичного інтелекту у здобувача стає тісний взаємозв'язок між вивченням основного фахового предмету з іншими гуманітарними та творчо-виконавськими дисциплінами (постановка голосу, хоровий клас, імпровізація тощо) і розвитком мистецької культури в цілому.

Музичний інтелект притаманний більшості людей, у кожного з яких свій варіант його прояву. Для майбутніх артистів-музикантів або викладачів з інструментальних дисциплін розвиток музичного інтелекту в процесі освітньої діяльності у вищій школі стає результатом творчого самоудосконалення, джерелом нових емоцій, переживань, прийомів сприйняття і переробки інформації.

Осягаючи красу у музичному мистецтві, здобувачі вчаться цінувати її у власному житті та людських відносинах. «По крупичках людина вбирає в себе красу справжньої музики, що формує її смак та світогляд. Ще Василь Сухомлинський підкреслював: «Музичне виховання – це не виховання музиканта, а виховання людини» [4].

Емоційний інтелект є важливою складовою музичного інтелекту у музикантів. Він включає в себе здатність виражати, розуміти та управляти емоціями, як власними, так і емоціями інших, що безпосередньо впливає на якість музичного сприйняття та виконання. Емоційний інтелект проявляється у музикантів через розуміння емоцій в музиці, через вираження емоцій в інструментальній грі, через управління емоціями під час виступу, через спілкування з аудиторією та через співпрацю з іншими музикантами.

Музиканти з високим емоційним інтелектом краще розуміють емоційну складову музичного твору, що дозволяє їм більш виразно та переконливо його інтерпретувати. Емоційний інтелект допомагає музикантам передавати емоції через свою гру, роблячи її більш живою та привабливою для слухачів. Здатність контролювати хвилювання та стрес під час виступу є важливою складовою успішного виконання, і емоційний інтелект відіграє тут ключову роль. Емоційний інтелект допомагає музикантам налагодити контакт з аудиторією, зробити виступ більш особистим та емоційно насиченим. У музичних ансамблях та оркестрах, емоційний

інтелект допомагає музикантам краще розуміти та реагувати на емоції своїх колег, що сприяє гармонійному та злагодженому виконанню.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, емоційний інтелект є невід'ємною частиною музичного інтелекту, а також як і музичний інтелект є складником виконавської майстерності здобувачів освіти у процесі інструментально-виконавської підготовки, яка демонструється через музичну діяльність, виконавську інтерпретацію творів, виступи перед публікою.

Перспектики подальших розвідок у цьому напрямі будуть стосуватися методики формування музичного та емоційного інтелекту у здобувачів вищої освіти у процесі інструментально-виконавської підготовки.

Література

1. Вікіпедія. Фах. URL: <https://tinyurl.com/mu64mfn4> (дата звернення: 30.07.2025).
2. Загальна психологія: довідкові матеріали (На допомогу студенту вищого педагогічного навчального закладу в підготовці до екзамену) / укл.: С. В. Яремчук. Мелітополь: МДПУ, 2001. С. 32.
3. Мережко Ю. В. Інтенаційно-слуховий аналіз творів вокального мистецтва як засіб формування художніх смаків старшокласників. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 14. Теорія і методика мистецької освіти*: зб. наук. праць / до 175-річчя НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. Вип. 9 (14). С. 78–83.
4. Петрикова О. П. Розвиток музично-інтелектуальної сфери студентів у процесі роботи над вокальним репертуаром URL: <https://tinyurl.com/3r3w4xna> (дата звернення: 27.07.2025).
5. Раструба Т. Емоційний інтелект і невербальна комунікація в підготовці диригента-хормейстера: теоретичні засади та практичні орієнтири. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Ніжин: НДПУ ім. М. Гоголя, 2025. Вип. 219. С. 360–366.
6. Симонян В. В. Науково-теоретичний та практичний досвід майбутнього викладача вокалу. *Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів*: збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукр. наук.-практ. конф. (Мукачєво, 13-14 травня 2021 р.) / Ред.кол.: Т. Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачєво: Вид-во МДУ, 2021. С. 213.
7. Ткаченко М. О. Специфіка та зміст фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. URL: <https://tinyurl.com/mr3nuf2p> (дата звернення: 30.07.2025).

References

1. Vikipediia. Fach. URL: <https://tinyurl.com/mu64mfn4> [in Ukrainian].
2. Zahalna psykhohohiia: dovidkovi materialy (Na dopomohu studentu vyshchoho pedahohichnoho navchalnoho zakladu v pidhotovtsi do ekzamenu). (2001). [General Psychology: Reference Materials (To assist students of higher educational institutions in preparing for exams)] / uкл.: S. V. Yaremchuk. Melitopol: MDPU [in Ukrainian].
3. Merezko, Yu. V. (2010). Intonatsiino-slukhovyi analiz tvoriv vokalnogo mystetstva yak zasib formuvannia khudozhnikh smakiv starshoklasnykiv [Intonational and auditory analysis of vocal art works as a means of forming artistic tastes in high school students]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova – Scientific journal of the M. P. Dragomanov National Pedagogical University*. Serii 14, 9 (14), 78–83. URL: <https://tinyurl.com/t26byb4p> [in Ukrainian].
4. Petrykova, O. P. Rozvytok muzychno-intelektualnoi sfery studentiv u protsesi roboty nad vokalnym reperturom [Development of students' musical and intellectual abilities in the process of working on vocal repertoire]. URL: <https://tinyurl.com/3r3w4xna> [in Ukrainian].
5. Rastruba, T. (2025). Emotsiinyi intelekt i neverbalna komunikatsiia v pidhotovtsi dyryhenta-khormeistera: teoretychni zasady ta praktychni oriientyry [Emotional intelligence and nonverbal communication in the training of choir conductors: theoretical foundations and practical guidelines]. *Naukovi zapysky – Scientific notes*. Serii: Pedahohichni nauky, 219, 360–366 [in Ukrainian].

6. Symonian, V. V. (2021). Naukovo-teoretychnyi ta praktychnyi dosvid maibutnoho vykladacha vokalu [Scientific, theoretical and practical experience of a future vocal teacher]. *Suchasni tendentsii rozvytku nauky y osvity v umovakh pohlyblennia yevrointehratsiinykh protsesiv – Current trends in the development of science and education in the context of deepening European integration processes: zbirnyk tez dopovidei za materialamy VI Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf.* (Mukachevo, 13-14 travnia 2021 r.) / Red. kol.: T. D. Shcherban (hol.red.) ta in. Mukachevo: Vyd-vo MDU. [in Ukrainian].

7. Tkachenko, M. O. Spetsyfika ta zmist fakhovoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Specifics and content of professional training for future music teachers]. URL: <https://tinyurl.com/mr3nuf2p> [in Ukrainian].

Pavlenko O.

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Instrumental Performance Training
Nizhyn Gogol State University
pavlenko.om@ndu.edu.ua
orcid.org/0000-0001-5164-6504

FORMING THE EMOTIONAL INTELLIGENCE OF STUDENTS IN THE PROCESS OF INSTRUMENTAL AND PERFORMANCE TRAINING

The article reveals the theoretical foundations of the formation of musical and emotional intelligence of higher education seekers in the process of instrumental and performing training. It highlights the essence of such scientific definitions as 'intelligence', 'musical intelligence' and 'emotional intelligence'. An analysis of recent publications on this issue has been carried out, revealing the insufficient justification of the theoretical foundations for the formation of this phenomenon and the advisability of highlighting them.

By studying the specifics of professional training of future musicians, the author specifies the essence and content of such scientific definitions as 'profession' and 'occupation.' In the article, the author highlights the structure of musical intelligence. The researcher believes that musical intelligence manifests itself in a musician through the ability to imagine musical associations while performing a musical work. He reveals a number of issues related to the emergence and gradual formation of musical intelligence in students of art specialities in higher education institutions.

The author highlights the idea that the best way to develop musical intelligence in students is through a close interconnection between the study of the main professional subject with other humanities and creative-performing disciplines and the development of artistic culture as a whole. It is emphasised that emotional intelligence is an important component of musical intelligence in musicians. The article notes that emotional intelligence manifests itself in musicians through understanding emotions in music, expressing emotions in instrumental playing, managing emotions during performances, communicating with the audience, and collaborating with other musicians.

At the end of the article, the author concludes that musical and emotional intelligence are components of performance skills in students in the process of playing an instrument, which is demonstrated through musical activity, performance interpretation of works, and performances in front of an audience.

The author sees prospects for further research in this area in the development of methods for forming the musical and emotional intelligence of higher education students in the process of instrumental performance training.

Key words: *musical intelligence; emotional intelligence; higher education students; arts specialisations; instrumental performance training.*